

LỰA CHỌN MÔN HỌC GIÁO DỤC THỂ CHẤT THEO HƯỚNG SINH VIÊN TỰ CHỌN CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC THÁI NGUYÊN

ThS. Trịnh Quý Khánh

Trường Đại học Y Dược, Đại học Thái Nguyên

Email: khanhtrinh83ydt@gmail.com

Tóm tắt: Nghiên cứu nhằm đánh giá thực trạng và đề xuất giải pháp tổ chức chương trình Giáo dục thể chất theo hướng sinh viên tự chọn tại Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên. Thông qua các phương pháp khảo sát, phỏng vấn và phân tích tài liệu, kết quả cho thấy sinh viên và giảng viên đều đánh giá cao nhu cầu đa dạng hóa môn học Giáo dục thể chất theo sở thích và năng lực cá nhân. Các môn như cầu lông, bóng chuyền, đá cầu, bóng đá được sinh viên lựa chọn nhiều nhất. Hệ thống cơ sở vật chất và đội ngũ giảng viên hiện tại cơ bản đáp ứng yêu cầu triển khai chương trình Giáo dục thể chất tự chọn. Đề tài đề xuất xây dựng chương trình Giáo dục thể chất linh hoạt, đa dạng, cá nhân hóa nhằm nâng cao hiệu quả rèn luyện thể chất và tăng cường động lực học tập cho sinh viên.

Từ khóa: Giáo dục thể chất; Môn học tự chọn; Đa dạng hóa môn học; Nâng cao thể chất.

Abstract: This study aims to assess the current situation and propose solutions for organizing a student-choice-based Physical Education (PE) program at Thai Nguyen University of Medicine and Pharmacy. Using surveys, interviews, and document analysis, the results show that both students and lecturers highly value the need to diversify PE courses according to individual interests and capabilities. Badminton, volleyball, shuttlecock kicking, and soccer are the most preferred activities among students. The university's current facilities and teaching staff are generally sufficient to support the implementation of an elective PE program. The study recommends developing a flexible, diverse, and personalized PE curriculum to enhance students' physical training effectiveness and motivation.

Keywords: Physical Education; Optional subject; Course Diversification; Physical Fitness Enhancement.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục thể chất (GDTC) trong đào tạo đại học không chỉ nhằm mục tiêu phát triển thể lực mà còn góp phần nâng cao sức khỏe tinh thần, kỹ năng xã hội và hiệu quả học tập cho sinh viên [1]. Tuy nhiên, trong các trường Y, nơi sinh viên thường chịu áp lực học tập lớn, môn GDTC đôi khi bị xem nhẹ, hoặc mang tính hình thức. Thực trạng này đòi hỏi cần có đổi mới về phương pháp tổ chức dạy học, trong đó hình thức tự chọn môn học GDTC đang trở thành xu hướng tích cực ở nhiều quốc gia và một số trường đại học tại Việt Nam [2], [3], giúp tăng mức độ tham gia của sinh viên vào hoạt động thể chất [4], [5].

Tại Việt Nam, một số trường như Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Sư phạm Thể dục Thể thao TP. HCM đã bắt đầu áp dụng chương trình GDTC tự chọn với những kết quả tích cực bước

đầu [6]. Theo Bộ GD&ĐT (2021), các trường có thể tổ chức GDTC dưới dạng bắt buộc, tự chọn hoặc kết hợp [7], nhằm tăng động lực và phát triển kỹ năng cá nhân của sinh viên.

Để có cơ sở đề xuất phương án tổ chức GDTC theo hướng tự chọn tại Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên, chúng tôi tiến hành nghiên cứu: *Lựa chọn môn học giáo dục thể chất theo hướng sinh viên tự chọn của trường Đại học Y Dược Thái Nguyên*.

Nghiên cứu sử dụng các phương pháp: phân tích tài liệu, phỏng vấn, tọa đàm, quan sát sự phạm và thống kê toán học.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Thực trạng chương trình Giáo dục thể chất của trường Đại học Y Dược Thái Nguyên

Chương trình GDTC tại Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên được xây dựng theo định hướng kết hợp giữa kiến thức lý thuyết và thực hành nhằm phát triển thể chất, nâng cao sức khỏe cho sinh viên, cụ thể như sau:

Bảng 1. Chương trình GDTC tại trường Đại học Y Dược Thái Nguyên

TT	Tên môn học		Mã môn học	Số tiết Lý thuyết	Số tiết Thực hành	Số tín chỉ	Ghi chú
1	GDTC I	Thể dục	PHE011	4	26	1	Môn học bắt buộc
2	GDTC II	Bóng chuyền	PHE012	4	26	1	Môn học tự chọn
3	GDTC III	Bóng đá	PHE013	4	26	1	Môn học tự chọn

Chương trình gồm ba học phần: một môn bắt buộc (Thể dục) và hai môn tự chọn (Bóng chuyền, Bóng đá), mỗi môn 30 tiết (4 tiết lý thuyết, 26 tiết thực hành) tương đương 1 tín chỉ. Cấu trúc này phù hợp với mục tiêu rèn luyện sức khỏe, nhưng còn hạn chế về sự đa dạng môn học, chưa đáp ứng hết nhu cầu và sở thích của sinh viên.

2. Lựa chọn môn học tự chọn Giáo dục thể chất cho sinh viên trường Đại học Y Dược Thái Nguyên

Để thực hiện việc lựa chọn môn học tự chọn có hiệu quả, đề tài tiến hành khảo sát 20 cán bộ giảng viên và 760 SV của 3 khóa K55, K56 và K57.

Bảng 2. Kết quả phỏng vấn giảng viên, sinh viên về sự cần thiết và yêu cầu khi xây dựng chương trình tự chọn môn GDTC

TT	Nội dung	Mức độ đồng ý			
		GV (n = 20)		SV (n = 760)	
		Mean (*)	Std	Mean (*)	Std
1	Việc lựa chọn môn học tự chọn GDTC đáp ứng nhu cầu sinh viên trong giai đoạn hiện nay là cần thiết	4,6	0,49	4,13	0,59
2	Việc thực hiện nội dung chương trình môn GDTC cho sinh viên trường Đại học Y Dược, Đại học Thái Nguyên cần phải tuân theo quy định chung của Bộ GD&ĐT	4,75	0,43	4,27	0,49
3	Việc thực hiện nội dung chương trình môn GDTC cho sinh viên trường Đại học Y Dược Thái Nguyên cần phải vận dụng phù hợp với hoàn cảnh thực tế của nhà trường.	4,75	0,43	4,15	0,55
4	Chọn môn học tự chọn GDTC phải dựa trên sự phù hợp về sức khỏe, giới tính, năng lực của sinh viên.	4,65	0,48	4,20	0,63

(* Hoàn toàn không đồng ý = 1; Không đồng ý = 2; Không chắc chắn = 3;

Đồng ý = 4; Hoàn toàn đồng ý = 5)

Kết quả khảo sát cho thấy lựa chọn môn GDTC tự chọn là rất cần thiết (Mean > 4,0). Giảng viên và sinh viên đồng thuận cao về việc chương trình cần tuân thủ quy định chung, đồng thời linh hoạt theo điều kiện thực tế và phù hợp với sức khỏe, giới tính, năng lực cá nhân. Điều này khẳng định sự cần thiết xây dựng chương trình GDTC tự chọn đa dạng, linh hoạt và cá nhân hóa.

3. Ý kiến của sinh viên và giáo viên về môn học tự chọn

3.1. Nhu cầu của sinh viên về môn học tự chọn

Đề tài khảo sát nhu cầu môn học tự chọn GDTC của sinh viên Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên. Nghiên cứu phỏng vấn 760 sinh viên, gồm 220 sinh viên năm ba, 300 sinh viên năm hai đã học chương trình tự chọn, và 240 sinh viên năm nhất. Kết quả phỏng vấn được trình bày ở bảng 3.

Bảng 3. Khảo sát ý kiến của sinh viên về việc lựa chọn môn học tự chọn GDTC phù hợp với sinh viên trường Đại học Y Dược Thái Nguyên (n=760)

TT	Nội dung các môn tự chọn	Kết quả phỏng vấn		
		n	%	Sắp xếp thứ tự ưu tiên
1	Cầu lông	629	82,7	1
2	Bóng chuyền	497	65,4	2
3	Đá cầu	492	64,7	3
4	Bóng đá	480	63,1	4
5	Bóng rổ	477	62,7	5
6	Bóng bàn	445	58,5	6
7	Điền kinh (chạy, nhảy, ném)	370	48,6	7
8	Võ Teakwondo	355	46,7	8
9	Đẩy gậy	305	40,3	9
10	Bóng ném	211	27,7	10
11	Thể dục chữa bệnh và phát triển thể lực chung	193	25,3	11

Kết quả bảng 3 cho thấy sinh viên ưu tiên các môn thể thao phổ biến và dễ tiếp cận như Cầu lông (82,7%), Bóng chuyền (65,4%), Đá cầu (64,7%), và Bóng đá (63,1%). Các môn đòi hỏi kỹ thuật hoặc thể lực chuyên biệt như Võ Teakwondo (46,7%) và Đẩy gậy (40,3%) có tỷ lệ lựa chọn thấp hơn. Điều này phản ánh xu hướng sinh viên ưu tiên môn thể thao phù hợp với sở thích và sức khỏe, đồng thời cho thấy nhà trường cần đa dạng hóa lựa chọn môn học tự chọn GDTC để khuyến khích sinh viên rèn luyện thể chất toàn diện.

3.2. Ý kiến của giảng viên về lựa chọn môn học tự chọn Giáo dục thể chất cho sinh viên trường Đại học Y Dược Thái Nguyên

Để có cơ sở vững chắc trong việc lựa chọn môn học tự chọn, nghiên cứu phỏng vấn giáo viên Bộ môn GDTC. Kết quả phỏng vấn được trình bày ở bảng 4

Bảng 4. Kết quả phỏng vấn giảng viên Bộ môn GDTC về việc lựa chọn môn học tự chọn (n=8)

TT	Nội dung	Kết quả phỏng vấn		
		n	%	Sắp xếp thứ tự ưu tiên
1	Bóng chuyền	8	100	1
2	Cầu lông	8	100	1
3	Đá cầu	7	87,5	2
4	Bóng đá	6	75	3

5	Bóng bàn	5	62,5	4
6	Bóng rổ	5	62,5	4
7	Võ Teakwondo	3	37,5	5
8	Điền kinh (chạy, nhảy, ném)	3	37,5	5
9	Thể dục chữa bệnh và phát triển thể lực chung.	3	37,5	5
10	Đẩy gậy	3	37,5	5
11	Bóng ném	2	25	6

Kết quả bảng 4 cho thấy 100% giảng viên Bộ môn GDTC đồng ý chọn Bóng chuyền và Cầu lông làm môn tự chọn, xếp ưu tiên hàng đầu. Các môn như Đá cầu (87,5%) và Bóng đá (75%) cũng được đánh giá cao. Ngược lại, Võ Teakwondo, Điền kinh, Thể dục chữa bệnh, Đẩy gậy (37,5%) và Bóng ném (25%) ít được ưu tiên. Điều này phản ánh sự đồng thuận giữa giảng viên và sinh viên về việc lựa chọn môn thể thao dễ tổ chức, phù hợp với thể lực và điều kiện thực tế của nhà trường, đồng thời cũng chỉ ra khó khăn trong giảng dạy các môn có yêu cầu kỹ thuật hoặc thể lực cao.

4. Thực trạng cơ sở vật chất và đội ngũ giảng viên Giáo dục thể chất của trường Đại học Y Dược Thái Nguyên

4.1. Thực trạng cơ sở vật chất

Cơ sở vật chất và đội ngũ giáo viên là yếu tố quan trọng trong việc tổ chức môn học tự chọn GDTC. Thực tế, trường Đại học Y Dược Thái Nguyên cơ bản có hệ thống cơ sở vật chất tương đối đầy đủ, phù hợp để tổ chức các môn học tự chọn theo khảo sát ở bảng 5 dưới đây:

Bảng 5. Thực trạng cơ sở vật chất TDDT của trường Đại học Y Dược Thái Nguyên

TT	Tên phương tiện	Đơn vị	Số lượng	Chất lượng
1	Sân bóng đá mini (50x35m)	Sân	02	Tốt
2	Sân điền kinh	Sân	01	Trung bình
3	Sân cầu lông	Sân	02	Tốt
4	Sân đá cầu	Sân	05	Tốt
5	Bộ nhảy cao	Bộ	01	Trung bình.
6	Bàn bóng bàn.	Bàn	04	Khá
7	Hố nhảy xa	Hố	01	Trung bình
8	Sân bóng chuyền	Sân	02	Khá
9	Sân bóng rổ	Sân	02	Tốt

Kết quả khảo sát cho thấy cơ sở vật chất của trường phù hợp với các môn học GDTC tự chọn phổ biến như bóng đá mini, cầu lông, đá cầu, bóng rổ, đạt chất lượng “Tốt”. Các sân bóng chuyền và bàn bóng bàn đạt chất lượng “Khá”. Tuy nhiên, một số trang thiết bị như sân điền kinh và bộ nhảy cao chỉ đạt mức “Trung bình”, hạn chế cho các môn thể thao đòi hỏi kỹ thuật cao. Với đầu tư nâng cấp, trường có thể mở rộng các môn học tự chọn trong tương lai.

4.2. Thực trạng đội ngũ giáo viên Giáo dục thể chất

Khảo sát đội ngũ giảng viên GDTC của Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên, kết quả khảo sát thể hiện ở bảng 6:

Bảng 6. Đội ngũ giảng viên GDTC của trường Đại học Y Dược Thái Nguyên

TT	Chuyên ngành	Số lượng	Trình độ		Thâm niên công tác		Độ tuổi	Giới tính	
			Thạc sĩ	Đại học	< 10 Năm	> 10 Năm		Nam	Nữ
1	Điền kinh	1	1	-	1	-	32	1	-
2	Bóng đá	2	1	-	1	1	30-50	1	1

3	Bóng chuyền	1	1	-	1	-	28	-	1
4	Cầu lông	1	1	-	1	-	28	1	-
5	Đá cầu	1	1	-	1	-	28	-	1
6	Bóng bàn	1	1	-	-	1	45	1	-
7	Bóng rổ	1	1	-	-	1	47	1	-

Khảo sát đội ngũ giảng viên GDTC của Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên cho thấy có 8 giảng viên phụ trách các môn thể thao, tất cả đều có trình độ đại học trở lên, trong đó 7 giảng viên có bằng thạc sĩ. Hầu hết giảng viên có trên 10 năm kinh nghiệm, tạo sự cân đối giữa kinh nghiệm và sự năng động. Đội ngũ giảng viên chủ yếu từ 28-50 tuổi, với tỷ lệ giới tính tương đối cân bằng, nhưng số giảng viên nữ còn ít. Đội ngũ có chuyên môn phù hợp với các môn thể thao sinh viên ưa chuộng, nhưng để mở rộng và nâng cao chất lượng, cần tiếp tục bồi dưỡng và tuyển thêm giảng viên cho các môn ít người phụ trách hoặc đòi hỏi kỹ thuật cao.

KẾT LUẬN

Qua nghiên cứu thực trạng chương trình GDTC, nhu cầu và ý kiến của sinh viên, giảng viên, cùng điều kiện cơ sở vật chất và đội ngũ giáo viên tại Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên, đề tài đưa ra các kết luận sau:

1. Tính cấp thiết của môn học tự chọn GDTC: Giảng viên và sinh viên đều đánh giá cao việc tổ chức môn học tự chọn GDTC, giúp đáp ứng nhu cầu, sở thích và khả năng của mỗi sinh viên, nâng cao hiệu quả học tập và rèn luyện thể chất.

2. Xu hướng lựa chọn môn học: Sinh viên ưu tiên các môn thể thao phổ biến như cầu lông, bóng chuyền, đá cầu, bóng đá và bóng rổ, và giảng viên cũng đồng thuận với xu hướng này.

3. Cơ sở vật chất và đội ngũ giảng viên: Trường có cơ sở vật chất đầy đủ và đội ngũ giảng viên có trình độ chuyên môn, thâm niên phù hợp để tổ chức các môn học tự chọn phổ biến.

4. Khuyến nghị: Nhà trường cần tiếp tục đa dạng hóa môn học, bổ sung cơ sở vật chất cho các môn thể thao kỹ thuật cao, và xây dựng hệ thống quản lý học tập linh hoạt để tạo điều kiện thuận lợi cho sinh viên.

Việc áp dụng môn học tự chọn GDTC tại Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên sẽ giúp nâng cao sức khỏe, phát triển kỹ năng sống và hỗ trợ sinh viên trong học tập và sự nghiệp sau này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. WHO (2010). *Global Recommendations on Physical Activity for Health*. Geneva: World Health Organization.
- [2]. Nguyễn Đức Thanh (2020). Nghiên cứu đổi mới chương trình giáo dục thể chất theo hướng tự chọn. *Tạp chí Giáo dục*, số 489, tr. 22–25.
- [3]. Bùi Minh Trí (2021). Ứng dụng mô hình lựa chọn môn học trong giáo dục thể chất. *Tạp chí Khoa học TĐTT*, số 73.
- [4]. Do, Y. et al. (2016). Effects of Physical Education Choice on College Students' Physical Activity. *Journal of Physical Activity & Health*, 13(2), 123–129.
- [5]. American College Health Association (2020). *National College Health Assessment: Physical Activity and Student Wellness*.
- [6]. Lê Văn Hòa (2019). Vai trò của giáo dục thể chất đối với sinh viên đại học. *Tạp chí Thể thao Việt Nam*, số 8.
- [7]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). *Thông tư số 04/2021/TT-BGDĐT về tổ chức dạy học GDTC trong các cơ sở giáo dục đại học*.

Bài nộp ngày 16/7/2025, phản biện ngày 09/12/2025, duyệt in ngày 25/12/2025